

met tapijten. Door de kleurrijke vensters valt een eigenaardig licht, hetwelk het geheel een rustig aanzien geeft.

Wij stonden nu voor het hoogste gedeelte van den berg Moria, een 17.7 Meter lange en 13.5 Meter breede rots, die zich 1—2 Meter boven den beganen grond verheft. Dit gedeelte is door een ijzeren hek met vergulde punten geheel afgesloten. Hier zou het brandofferaltaar gestaan hebben, en wij gelooven thans niet met een legende te doen te hebben, maar achten deze mededeeling alleszins geloofwaardig. In deze rots is een goot uitgehouwen, waarschijnlijk met het doel, om het bloed naar een onderaardsch kanaal af te voeren.

De Mohammedanen vertellen een menigte legenden van de rots, bijv.: dat Mohammed van hier ten hemel voer, en dat de rots hem volgen wilde. Hier worden ook eenige haren uit den baard van Mohammed in een kaste bewaard, en een priester wilde ze ons laten zien, doch toen wij daarvoor bedankten, liep hij ons na in de hoop een goede „bakschisch" te krijgen. Wij waren echter met geheel andere dingen bezig. Wij dachten aan Abraham, die op dezen berg zijn zoon wilde offeren; aan David, die op den dorschvloer van Ornan den Jebusiet een altaar bouwde, en daarop den Heere brand- en dankoffers bracht. (1 Kron. 21 : 25—26; 1 Kron. 22 : 1; 2 Kron. 3 : 1.) En toen later Jehova deze plaats verkoos, om er Zijn Naam te doen wonen, werden de brandoffers gebracht op het altaar, dat op deze rots stond. Menigten van Israëlieten kwamen hier, om hun God te aanbidden, en om hunne offers tot een lieflijken reuk te brengen aan Hem, die de eeuwige God is. Zijn woord is in vervulling getreden; „zij zullen in u geen steen op den anderen laten." (Luk. 19 : 44.) Dit woord is *letterlijk* vervuld, en zoo ook zullen zijn beloften, zooals wij die in Jesaja 62 en in andere plaatsen lezen, letterlijk in vervulling treden.

Wij verlieten dit prachtige gebouw, en bezichtigden nog den El Aksa moskee, die vroeger een Christelijke kerk was. Onder deze moskee bevinden zich nog overblijfselen van een poort, naar men ons zeide, van de Hulda poort, waardoor de Israëlieten in den tempel gingen ter gelegenheid hunner feesten. Onze gids vertelde, dat op het tempelplein 34 regenbakken zijn, die gedeeltelijk hun water uit Salomo's waterleiding ontvangen. Vandaar, dat bij een belegering, zij, die zich in den tempelhof bevonden, het langst stand houden konden, wijl het hun aan geen water ontbrak.

Herodus liet geweldige fundamenten leggen om den tempelhof te vergroeten. Deze werden de stallen van Salomo genoemd. Men toonde ons nog in een zijde van den muur groote, vierkante, gehouwen steenen, die nog uit den tijd van Salomo afkomstig zijn.

Ondertusschen was het weer hard gaan regenen, zoodat wij nauwelijks iets van de Via Dolorosa (weg der smarte) zien konden, hoewel de weg naar huis daardoor leidde; en geheel doornat kwamen wij dan ook in ons hôtél aan.

Vrijdag 3 Maart bezichtigden wij de verschillende modellen van den tempel, zooals Dr. Schick die ontworpen heeft, en waardoor wij een zeer goede voorstelling kregen van de wijze, waarop de tempel vroeger was ingericht. Des namiddags gingen wij naar den berg Sion, waarop zich het graf van David bevindt, eigendom van de Mohammedanen, en dat door dezen voor zoo heilig gehouden wordt, dat de toegang aan andersdenkenden verboden is. Verder ziet men daar, behalve eenige kloosters nog een kerk, die door Prins Eitel Friedrich in 1910 werd ingewijd. Van hieruit maakten wij een interessante wandeling om de stadsmuur tot aan de Mistpoort, en gingen hier de stad weder binnen. Door nauwe vuile straten kwamen wij aan den 48 Meter langen en 18 Meter hoogen klagmuur der Joden. Hier stonden Abrahams nakomelingen in smart en rouw over den ondergang van hun rijk en van hun koninklijke stad. Sommigen lazen in gebedenboekjes, nu en dan luide jammerklachten uitstootend, anderen weenden, dat de tranen hun over de wangen liepen, of streken het hoofd tegen den muur; en getroffen door deze bewijzen van namelooze smart, aanvaardden wij den terugtocht door de vuile straten van het Jodenkwartier.

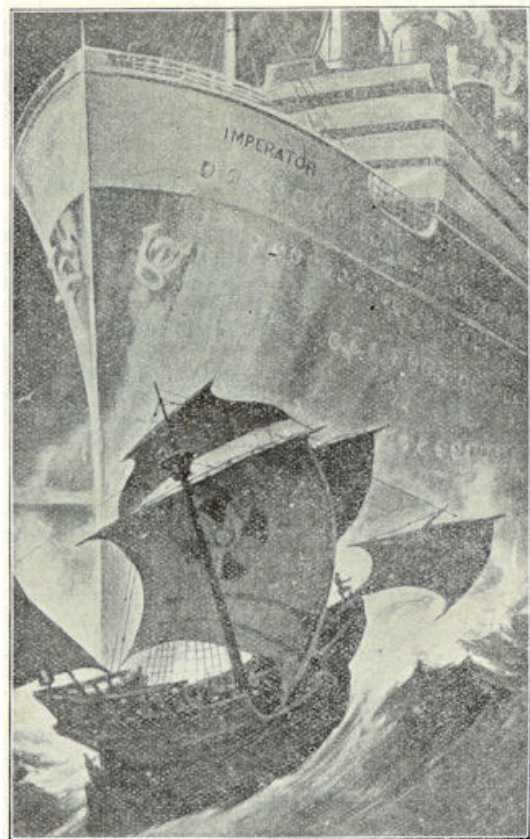
## EEN DROOM VAN COLUMBUS.

Toen Columbus over den Oceaan voer, om Amerika te ontdekken, zag hij eens op een avond een visioen. Daar vlak voor de boeg van zijn scheepje doemde een verschijning op, waarvan hij niet wist, of hij het voor een schip moest houden of voor een stalen kasteel. Hij had grooter schepen gezien dan zijn notendopje; de Spaansche galjoenen hadden soms plaats voor driehonderd krijgslieden. Maar wat nu te denken van het gevaarte daar tegen over hem? 't Leek toch in zijn bouw een schip. Dat moest toch de voorsteven zijn, die stalen wand, bijna tweemaal zoo hoog als zijn groote mast. Maar zeilen had het reuzenschip niet; en het scheen er wel koud aan boord te zijn, want er rookten vier geweldige schoorstenen. Doch eer de wakkere Christoffel tijd had om na te denken, was het visioen al verdwenen; met een snelheid, door geen zeilschip te bereiken, was het hem reeds voorbijgevaren, en toen hij nog eens zich bedacht, meende hij, dat Morpheus, de droomgod, hem een trekje had gespeeld.

Ik weet niet, of 't waar gebeurd is, wat ik daar van de plaat lees, maar als Columbus het schip had gezien, dat thans in Duitschland van stapel geloopt is, dan zou hij zich minstens evenzeer hebben verbaasd, als toen hij tot de ontdekking kwam, dat hij een werelddeel aan 't licht had gebracht. De Imperator van de Hamburg-Amerika-lijn, die 't volgende voorjaar in de vaart komt, overtreft weer de Titanic en de Olympic, haar zusterschip, dat nog vaart voor rekening van de Red-Star-Line. 't Is een schip van 50.000 ton, meer dan tweemaal zoo groot als onze „Rotterdam." Ze moet een bemanning hebben van 1000 man, en neemt 5000 passagiers aan boord, een bevolking dus als van een kleine stad. Alle mogelijke geriefelikheden komen aan boord, tot een zwembad en een tuin toe, en zelfs menschen, die wegens de zeeziekte liever wachten met naar Amerika te gaan, tot de spoorweg klaar is, zullen zich aan deze boot durven toevertrouwen, die vooreerst door haar grootte en voorts door een aparte inrichting zoo stil op het water zal liggen, dat men bijna geen deining meer zal bespeuren.

Onzinkbaar? Met weemoed denkt men bij het zien van zulk een prachtig zeekasteel weer terug aan den 15<sup>en</sup> April, toen het „grootte schip" met 1500 menschen naar dé diepte ging. Mogen toch, wie de zee bevaren, zich het woord herinneren van de Fransche visschers: „O God, Uw zee is zoo groot, en mijn schip is zoo klein!"

A. L.



Stoomdruk — LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — Zwolle.